

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.612/2021/4.

A felperes:

felperes, felperes címe

A felperes képviselője:

Dr. Czeglédy és Társai Ügyvédi Iroda, ügyvéd címe, ügyintéző: dr. Fodor Tímea ügyvéd

Az alperesek:

I.r. alperes, I.r. alperes címe. – I. rendű

II.r. alperes, II.r. alperes címe – II. rendű

Az alperesek képviselője:

Dr. Tálosi Adrienn ügyvéd, ügyvéd címe – az I. és II. rendű alperesek képviselőjében

A per tárgya: sajtó-helyreigazítás

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 27.P.21.306/2021/8.

í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 6.000 (hatezer) forint + áfa másodfokú perköltséget, továbbá a Magyar Államnak külön felhívásra 48.000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az I. rendű alperest, hogy az általa szerkesztett portál internetes portálon 5 napon belül a főoldalon, az eredeti megjelenéssel

azonos módon, 24 óra időtartamban jelentesse meg önálló hírként, hogy „Helyreigazítás: a felperesről valótlanságot állítottunk”, valamint ezen hírből közvetlenül elérhetően, a dátum-án „cikk címe” címmel megjelent cikk címe alatt, a cikk szövege előtt elhelyezve, az eredeti közléssel azonos módon, kommentár nélkül, a cikk elérhetőségének időtartamában, de legalább 30 napig jelentesse meg az alábbi közleményt:

„Helyreigazító közlemény:

Cikkünkben valótlannul állítottuk, hogy a felperes törölte a koronavírusban elhunyt megyei képviselője oltással és koronavírus-betegségével kapcsolatos bejegyzéseit a politikus közösségi oldal - oldaláról.”

Kötelezte a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 76.200 forint perköltséget, továbbá a Magyar Államnak külön felhívásra 36.000 forint illetéket.

[2] Ítéletének indokolásában idézte Magyarország Alaptörvénye IX. cikkében, a Pp. 495. § (1) bekezdésében, 496. § (1) és (3) bekezdésében, az Smtv. 12. § (1) bekezdésében írtakat.

[3] Rámutatott arra, hogy az I. rendű alperes – kötelezettsége ellenére – nem bizonyította, de nem is állította, hogy a felperes volt személy2 közösségi oldal fiókjának a kezelője. Ebből következik, hogy az I. rendű alperes nem tette vitássá azt a felperesi állítást, mely szerint nem volt hozzáférése néhai politikusa közösségi oldal profiljához, így eleve kizárt, hogy annak bármely tartalmát törölte volna.

[4] Az alperesi szerkesztőség által csatolt, személy2 közösségi oldal fiókjáról dátum2-én készült képernyőfotó – mely azt láttatja, hogy a fiók teljes tartalma törlésre került – nem alkalmas a kifogásolt állítások valóságának alátámasztására. Az alpereseknek ugyanis a kifogásolt közléseket hordozó cikk megjelenési időpontjára, azaz dátum. napjára visszavetítetten kellett volna bizonyítania állításai megalapozottságát, erre a jóval később, a per tárgyalását megelőzően néhány nappal készült képernyőfotó nem alkalmas. Ezen képernyőfotóból ugyanis csupán az következik, hogy a cikk megjelenését követően a hivatkozott közösségi oldal profil teljes tartalma – azaz nem csak az oltásra és a politikus koronavírus megbetegedésére vonatkozó bejegyzések – törlésre kerültek, ami nem azonos az alperesi szerkesztőség által bizonyítandó tényekkel.

[5] Az I. rendű alperes nem nyilatkozott a keresetlevélbe ágyazott képernyőfotóval alátámasztott felperesi állításra sem, mely szerint a hivatkozott közösségi oldal bejegyzések még a keresetlevél benyújtásának időpontjában is elérhetőek voltak, azaz bizonyíthatóan nem kerültek törlésre. Az I. rendű alperes hallgatásából következik, miszerint maga is elismerte, hogy cikke megjelenésekor még elérhetőek voltak azon tartalmak, melyek állításai szerint törlésre kerültek.

[6] A perben alapvető jelentősége van annak, hogy a felperes politikai párt, azaz közszereplő, így fokozott mértékben tűrni köteles a személyét érintő kritikus állításokat. Mindazonáltal – ellentétben az I. rendű alperes értelmezésével – az Alkotmánybíróság

határozataiból sem következik, hogy a sajtó valótlan tényállításokkal és ténybelileg teljesen megalapozatlan véleménynyilvánításokkal illethetné a közpolitikai tér szereplőit.

[7] A 7/2014. (III. 7.) AB határozat a közéleti szereplők bírálhatóságával összefüggésben tett elvi élű megállapításokat, kimondva, hogy a közszereplők a személyüket érintő, jellemzően a sajtóban megjelenő állítások magas szinten való tűrésére kötelesek, melybe szűk körben beletartozik a valótlan tényállítások tűrésének kötelezettsége is, mert „még az alkotmányos értékkel egyébként nem bíró, utóbb hamisnak bizonyult tények esetében is indokolt, hogy a jogi felelősségre vonás során a felróhatóság és az esetleges joghátrányok mértékének meghatározása körében figyelembe vegyék a közéleti viták minél szabadabb folyásának érdekét” (50. pont)

[8] A 13/2014.(IV. 18.) AB határozat a közéleti szereplőknek a személyüket illető állítások tűrésére vonatkozó, az előzőekben felhívott AB határozatból következő magas szintű kötelezettségének határait értelmezi, kimondva, hogy a sajtót „... a közügyeket érintő véleménynyilvánítás szabadsága a valónak bizonyult tények vonatkozásában korlátlanul, míg a hamis tény állításával vagy híresztelésével szemben már csak akkor védi, ha a híresztelő nem tudott a hamisságról és a foglalkozás által megkívánt körültekintést sem mulasztotta el.” (41. pont).

[9] Az I. rendű alperes által hivatkozott, 3217/2020. (VI. 19.) határozat a közszereplőket érintő állítások fokozott tűrés kötelezettségének határait valóban tovább tágította, az alábbiak szerint értelmezve a politikusok egymást illető állításairól való tájékoztatás értékelésénél irányadó szempontokat:

[10] „A politikai szereplők ... éles bírálatokat és állításokat fogalmaznak meg egymással szemben, amelyekkel összefüggésben ugyanúgy egy fokozottabb tűrés kötelezettséget kell megkövetelni.” (37. pont).

[11] „A közügyek intenzív vitájában résztvevők jogi felelősségre vonásához nem elegendő annak kimutatása, hogy a vizsgált megszólalás bizonyos elemei ténylegesen, objektív módon cáfolhatók. A vitatott kijelentés értékelését arra is figyelemmel kell elvégezni, hogy a kijelentés milyen valódi jelentést hordoz a választópolgárok számára. Ennek az értékelésnek a szemléletét az határozza meg, hogy a közügyek demokratikus vitája során a vita érintettjei a politikai történéseket a maguk összefüggéseiben értelmező polgárok, akik tisztában vannak a pártpolitikai véleménynyilvánítások figyelemfelkeltésre és túlzásokra hajlamos jellemzőivel. ... A mérlegelés tehát egyértelműen túlmutat a kijelentés elemeinek pusztán bizonyíthatósági tesztrel történő vizsgálatán, és az ügy valamennyi körülményének értékelését igényli. Ha az egymásra tett kijelentések közvetlenül a közéleti szereplők politikai tevékenységére, programjára vagy közéleti hitelességére, alkalmasságára vonatkozik, akkor – még ha állító módon fogalmazták is meg – vélelmezhető a közlés véleményként való értelmeződése. Szintén védelem alá tartozhat a kritika túlzó, meghökkentő megfogalmazása akkor is, ha a túlzás esetleg ténybeli kérdést is érint. (38. pont).

[12] Az AB határozat szövegéből is egyértelműen következik, hogy a tényállítások véleménynyilvánításként történő értelmezésének lehetősége arra az esetre korlátozódik, amikor a sajtó a politikai közszereplők egymást illető állításairól ad tudósítást. Ennek

megfelelően a hivatkozott AB határozat is csak a politikusok egymásra tett, az ellenérdekű politikai szereplő politikai tevékenységére, programjára, közéleti hitelességére, alkalmasságára vonatkozó kijelentéseivel összefüggésben tartja megengedhetőnek, hogy a sajtó a politikai vitáról a valóság bizonyításának kötelezettsége nélkül adjon tájékoztatást.

[13] Az AB határozatból tehát nem vezethető le, hogy a sajtó a politikusokat érintő valamennyi közléssel összefüggésben mentesülne alapvető feladata, a valóságnak megfelelő tájékoztatás kötelezettsége alól. Az AB határozat csak azt mondta ki, hogy a sajtó az éles szembenálláson alapuló közpolitikai térben a politikusok egymást illető kijelentéseiről tájékoztathat a valóság bizonyításának kötelezettsége nélkül. Ebből következik, hogy a sajtó politikai vitához kapcsolódó saját állításait ezt követően is csak alapvető kötelezettségének megfelelően fogalmazhatja meg, azaz csak a valóságnak megfelelő tényállításokat és ténybelileg megalapozott véleményeket tehet közzé.

[14] Amennyiben az alperesi értelmezés teret kapna, úgy az teljesen kiüresítené a sajtó alapvető feladatát. Ez ugyanis ellehetetlenítené a sajtó demokratikus társadalmakban betöltött alapvető funkciójának ellátását, azaz azt, hogy a valóságnak megfelelő tájékoztatás útján biztosítsa a közhatalom és a politikai tér nyilvánosságát, ellenőrizhetőségét.

[15] A kifogásolt alperesi közlések sértik személy2 kegyeleti jogát is, s bár ez kívül esik a per érdemén, de tovább súlyosbítja az alperesi eljárás megítélését.

[16] A kialakult bírói gyakorlatnak megfelelően – függetlenül attól, hogy a kifogásolt közlést hordozó cikk milyen időtartamban volt fenn a hírportál főoldalán – a helyreigazítás tényét 24 óra időtartamban indokolt a főoldalon megjeleníteni (32.Pf.20.045/2020/5-II., 32.Pf.20.346/2019/5.). Ez a rendelkezés áll összhangban az olvasói szokásokkal – nevezetesen azzal, hogy az olvasók többsége a hírportálok főoldalát napi rendszerességgel, de egyéni szokások szerint, változó napszakokban tekinti át –, így a 24 órás közzététel ad érdemi esélyt arra, hogy a helyreigazítás ténye eljusson az eredeti, a valótlan állítást tartalmazó cikk olvasóihoz.

[17] Az elsőfokú bíróság a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a perköltség viseléséről.

[18] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperesek éltek fellebbezéssel, melyben annak megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását, a felperes első- és másodfokú perköltségben marasztalását kérték.

[19] A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a Pp. 369. § (3) bekezdés a), c) és d) pontjaiban foglaltakra alapították.

[20] Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság ítélete sérti az Smtv. 12. § (1) és (2) bekezdéseiben foglaltakat.

[21] A kifogásolt közlés nem tartalmaz valótlan tényállítást, a csatolt képernyőfotó igazolja a sérelmezett kijelentés valóságát.

[22] A helyreigazításra utaló közlemény 24 órán keresztül, főoldalon történő közzétételére kötelezés sérti az Smtv. 12. § (2) bekezdését, mivel túlterjeszkedik azon a törvényi fordulaton, hogy a helyreigazítást „a közlemény sérelmezett részéhez hasonló módon és terjedelemben” kell közzétenni.

[23] A főoldalon a cikkek címei legfeljebb néhány óra időtartamban jelennek meg, így az elsőfokú bíróság rendelkezése nem áll összhangban a jogszabályi rendelkezésekkel.

[24] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a II. rendű alperes másodfokú perköltségben marasztalását indítványozta.

[25] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló tényeket helyesen értékelve és a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket megfelelően alkalmazva hozta meg ítéletét.

[26] Bár a fellebbezésben alperesek arra hivatkoznak, hogy a sérelmezett közlés valós tényállítás, e körben semmilyen érdemi előadást nem tettek, a közlés valóságát az elsőfokú eljárásban sem tudták bizonyítani, így ezen alperesi előadás a jogvita eldöntése körében nem értékelhető.

[27] Az alperesek által hivatkozott képernyőmentések a kérdéses közösségi oldal-oldalnak a perbeli állapotát rögzítik, nem pedig a cikk megírásakor állapotát. Ez tehát bizonyítja a cikk megírásának időpontjában fennállt valós helyzetet, ami szerint ekkor az oldal elérhető volt. Nem tudni, hogy az oldalt később ki tette elérhetetlenné, de az tisztázásra került az eljárásban, hogy a közösségi oldal-oldal kezelője nem a felperes volt, hanem vélhetően személy² valamely családtagja lehetett.

[28] A helyreigazításra utaló közlemény 24 óra időtartamban főoldalon való közzétételére kötelezés megfelel a bíróságok által kialakított gyakorlatnak, az szükséges is ahhoz, hogy alperesi híroldal átlagolvasóihoz a helyreigazítás híre eljusson, a helyreigazítás jogintézményének céljának eléréséhez szükséges és indokolt a 24 órás megjelenítés. Az internetes sajtótermékek működéséből fakadóan a cikkek először a főoldalon legfelül jelennek meg, majd az újabb cikkek megjelenésével az oldalon egyre lejjebb csúsznak, míg végül eltűnnek. Minden egyes írás amiatt, mert az az adott nap azon napszakában nem volt a főoldalon, amikor az átlagolvasó az oldalt felkereste azon a napon.

[29] A PK 15. számú állásfoglalásra vonatkozó alperesi hivatkozás is megalapozatlan, ugyanis az nem a mediaszolgáltatónak, sajtószervnek, hanem a bíróságnak ad jogosultságot arra, hogy átfogalmazza a helyreigazítás szövegét. Az sem igaz, hogy a helyreigazítási kérelem teljesítése az alperesi szerkesztői szabadságba való beavatkozás lenne. Az alperes által megvalósított mód nem szolgálja az érdekét, és nem alkalmas arra sem, hogy az ebben a formában jogszerűen közölt helyreigazításnak lehessen tekinteni.

[30] Az alperesek fellebbezése nem megalapozott.

[31] A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el. A felülbírálat során a Pp. 380. §-ában megjelölt, az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülményt nem észlelt, így – az elsőfokú ítélet megváltoztatására irányuló fellebbezési kérelemre tekintettel – a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az ügy érdemében döntött. A felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdésének megfelelően a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között gyakorolta.

[32] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete az irányadó anyagi jognak megfelel, a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetés vonható le, felülmérlegelésnek nincs helye. Erre tekintettel az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[33] Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásánál irányadó jogszabályi rendelkezéseket teljeskörűen ismertette, azokra a Fővárosi Ítéltábla csupán visszautal.

[34] A fellebbezésben írtak alapján a másodfokú bíróság az alábbiakra mutat rá.

[35] A perben – a PK 14. számú állásfoglalásban írtaknak megfelelően – az alpereseket terhelte annak bizonyítása, hogy – a dátum-án „cikk címe” címmel megjelent cikkben írtaknak megfelelően – a felperes törölte a koronavírusban elhunyt megyei képviselője, személy2 oltással és koronavírus-betegségével kapcsolatos bejegyzéseit a politikus közösségi oldal - oldaláról.

[36] Az elsőfokú bíróság helytállóan mutatott rá arra, hogy ezen tényállítás valóságát az alperesek által becsatolt, személy2 közösségi oldal fiókjáról dátum2-én készült képernyőfotó nem igazolja, hiszen ezen felvétel a dátum.-i állapotot nem rögzíti, így – különös figyelemmel a felperes által csatolt, a közösségi oldal fióknak a keresetlevél benyújtásában fennálló állapotát rögzítő fotóra – nem igazolja azt, hogy az I. rendű alperes által hivatkozott bejegyzések ebben az időpontban nem voltak az oldalon elérhetőek. Erre tekintettel annak sincs jelentősége, hogy a közösségi oldal-oldalt ki kezelte, a felperesnek volt-e ahhoz hozzáférése, fennállt-e törlési lehetősége.

[37] Az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást abban a kérdésben is, hogy a 3217/2020. (VI.19.) AB határozat azon esetkörre vonatkozik, amikor a sajtó a politikai közszereplők egymást illető állításairól ad tudósítást. A sajtó a politikai vitához kapcsolódó saját állításait továbbra is csak alapvető kötelezettségének eleget téve fogalmazhatja meg, azaz csak a valóságnak megfelelő tényállításokat és ténybelileg megalapozott véleményeket tehet közzé.

[38] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság az I. rendű alperest jogszerűen kötelezte helyreigazítás közzétételére.

[39] A helyreigazításra utaló szöveg kezdőoldalon történő közzétételének elsőfokú bíróság által megállapított 24 órás időtartama az Smtv. 12. § (2) bekezdésében írtaknak és az internetes portálokon történő helyreigazítással kapcsolatban kialakult bírói gyakorlatnak megfelel. A helyreigazításra utaló szöveg 24 órán keresztül történő közzététele a főoldalon követi az olvasói szokásokat, és biztosítja annak reális lehetőségét, hogy a hírportál látogatói a napi rutinjukhoz igazodóan valóban értesülhessenek arról, hogy meghatározott – a főoldalon a cím és egy rövid lead megjelenítésével elérhető – cikk vonatkozásában az alperes helyreigazítás közzétételére köteles. Az alperesnek lehetősége van arra, hogy a figyelemfelhívó közlemény főoldalon történő megjelenítését az eredeti cikk címének és leadjének megjelenítéséhez hasonló ütemezéssel „gördítse” egyre lejjebb a főoldalon megjelenő hírfolyamban.

[40] Az alperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, a másodfokú eljárásban is teljes peresztesek lettek. Minderre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a II. rendű alperest a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes részére a másodfokú eljárásban költségjegyzék benyújtásával érvényesített fellebbezési költség megfizetésére, annak összegét a költségjegyzékben megjelöltekkel egyezően állapítva meg.

[41] A II. rendű alperes köteles viselni a személyek polgári jogi védelmével kapcsolatos perekben érvényesülő tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 39. § (2) bekezdés c) pontja, valamint 46. § (1) bekezdése alapján számított 48.000 forint fellebbezési illetéket is 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének megfelelően.

Budapest, 2021. október 5.

Dr. Hercsik Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kovács Éva s.k.
előadó bíró

Dr. Fintha-Nagy Péter László s.k.
bíró